

Målnummer:	Ö1001-80	Avdelning:	
Domsnummer:	SÖ935-83		
Avgörandedatum:	1983-04-11		
Rubrik:	Fordran på preliminära arbetsgivaravgifter som avses i lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m m - numera betecknad lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter - har ansetts åtnjuta förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen (1970:979) endast till den del avgifterna kan anses belöpa på tiden före konkursutbrottet.		
Lagrum:	11 § förmånsrättslagen (1970:979)		
Rättsfall:			

REFERAT

Aktiebolaget Arboga Maskiner försattes i konkurs d 2 mars 1978 vid Köpings TR.

Staten efterbevakade i konkursen en fordran å 580 977 kr, utgörande preliminära arbetsgivaravgifter å 557 282 kr jämte restavgifter, 23 695 kr, belöpande på uppsägningslöner för i bolaget anställda under andra uppbördsterminen 1978 såvitt avsåg tiden efter konkursutbrottet. Beloppet 557 282 kr bevakades med förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen.

Sedan konkursförvaltaren i anmärkningsskrift bestritt bevakningen såvitt avsåg yrkad förmånsrätt hänsköts vid förlikningssammanträde tvistefrågan till rättens prövning.

Konkursförvaltaren anförde som grund för sitt bestridande av yrkad förmånsrätt: I lag d 17 dec 1971 om förmånsberättigade skattefordringar m m regleras vilka skatter och avgifter, som skall åtnjuta förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen. Arbetsgivaravgift har i och för sig enligt förstnämnda lag given förmånsrätt. Enligt 3 § i samma lag talas endast om slutlig avgift som förmånsberättigad fordran. Vad som menas med slutlig avgift regleras i lag d 18 dec 1959 om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m m. I 2 § nämnda lag sägs att med slutlig avgift förstås arbetsgivaravgift som påföres vid den årliga avgiftsdebiteringen för nästföregående utgiftsår. Den med förmånsrätt bevakade fordringen avser preliminär avgift för år 1978 och är enligt konkursförvaltaren därför inte förmånsberättigad. Förmånsrättslagen är en lag som reglerar borgenärernas rätt till betalning i en viss inbördes turordning och måste därför tolkas efter sin ordalydelse. Hade lagstiftaren avsett att förmånsrätten skulle omfatta, förutom slutliga avgifter jämväl preliminära avgifter, hade detta bort angivas i lagtexten. - Skulle det likväl anses att preliminär avgift kan åtnjuta förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen, gör förvaltaren i andra hand gällande att denna förmånsrätt endast kan omfatta sådana avgifter som belöper på tiden före konkursbeslutet. Arbetstagare har enligt 12 § förmånsrättslagen förmånsrätt för bl a fordran på lön eller ersättning under skälig uppsägningstid. Det är en orimlig tanke att utan direkt stöd av lag utgå från att fordran på avgift till staten - beräknad på utgående lön - skall ha bättre förmånsrätt än lönefordran. I arbetsgivaravgiften inkluderas ju bl a avgift för lönegaranti. Efter inträffat försäkringsfall upphör som regel skyldighet att erlagga försäkringspremie.

Från statens sida anfördes: Det är ostridigt att de uppsägningslöner det gäller har förmånsrätt enligt 12 § förmånsrättslagen och att betalning för dem har utgått enligt lönegarantin. Skyldigheten att utge uppsägningslöner har belastat bolaget redan vid konkursutbrottet och de har därför förfallit till betalning då. Detsamma måste då anses gälla även de på uppsägningslöner belöpande avgifterna. Statens nu ifrågavarande fordran har således uppkommit redan före konkursutbrottet. Eftersom uppsägningslöner har förmånsrätt och arbetsgivaravgifterna är "nära knutna" till dem bör även avgifterna ha förmånsrätt.

TR:n (rådmannen Jakobsson) anförde i beslut d 25 febr 1980:

Skäl. Vad angår konkursförvaltarens i första hand gjorda invändning om att fordran på endast slutlig och ej på preliminär avgift kan omfattas av förmånsrätt framgår av förarbetena till lagen om förmånsberättigade skattefordringar m m (prop 1971:142 s 43) att bestämmelsen i 3 § nämnda lag inte begränsar förmånsrätten för preliminär arbetsgivaravgift. Emellertid kan, såsom konkursförvaltaren i andra hand invänt, fordran på preliminär avgift göras gällande med förmånsrätt endast i den mån den belöper på tid före konkursbeslutet. På grund härav och då ifrågavarande avgifter får anses hänförliga till tiden efter konkursutbrottet, finner TR:n att yrkandet om förmånsrätt ej kan bifallas.

Slut. TR:n ogillar statens yrkande om förmånsrätt.

Staten genom riksskatteverket anförde besvär i Svea HovR och yrkade, att HovR:n måtte förklara staten äga förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen för det bevakade beloppet 557 282 kr.

Konkursförvaltaren bestred ändring.

Riksskatteverket anförde bl a: I förevarande mål är fråga om huruvida statens fordran på sådan arbetsgivaravgift som är att hänföra till konkursförvaltarens utbetalning av uppsägningslön har förmånsrätt eller inte. Förvaltaren har sålunda i sin anmärkningsskrift godtagit att fordringen har betalningsrätt i konkursen. Därmed rör sig processen inte om en i tillämpningen mycket omstridd fråga, nämligen om en avgiftsfordran av detta slag överhuvudtaget är konkursfordran. Om sålunda avgiftsfordringen skall sägas ha uppkommit före konkursbeslutet så att den har betalningsrätt i konkursen, bör fordringen också ha förmånsrätt även om den inte förfallit till betalning vid konkursutbrottet.

HovR:n (hovrättspresidenten Rudholm, hovrättslagmannen Glück, hovrättsråden Sidenbladh, referent, och Hollbeck samt adj led Hedesten-Nordin) anförde i beslut d 4 juli 1980:

Skäl. Någon anmärkning mot betalningsrätt för den av staten gjorda efterbevakningen av en fordran på arbetsgivaravgifter uppgående till 580 977 kr har ej framställts. Staten skall därför jämlikt 106 § KL i konkursen åtnjuta den betalningsrätt den fordrat. Vid detta förhållande är frågan i målet endast huruvida fordringen till ett belopp av 557 282 kr med hänsyn till gällande lagstiftning skall utgå med förmånsrätt eller icke.

I 11 § förmånsrättslagen uttalas, att till statens fordran på skatt och allmän avgift är knuten i samma paragraf angiven förmånsrätt i fall och med de begränsningar, som särskilt föreskrives i bl a lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m m. Av 1 § 7 denna lag jämfört med 1, 2 och 19 §§ lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m m framgår, att sådan förmånsrätt tillkommer preliminära arbetsgivaravgifter av det slag, varom här är fråga.

Såsom även TR:n funnit avser den begränsning av statens förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen, varom stadgas i 3 § lagen om förmånsberättigade

skattefordringar m m - i enlighet med sitt syfte - endast de slutliga avgifterna.

På grund av det anförda och då de bevakade arbetsgivaravgifterna enligt vad ovan uttalats har betalningsrätt i konkursen och därmed är att anse som uppkomna och hänförliga till tiden före konkursutbrottet äger staten åtnjuta yrkad förmånsrätt för sin bevakade fordran.

HovR:ns avgörande. HovR:n ändrar på det sätt TR:ns beslut att HovR:n förklarar staten berättigad att åtnjuta förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen för de i konkursen bevakade arbetsgivaravgifterna till ett belopp av 557 282 kr.

Konkursförvaltaren anförde besvär och yrkade att HD, med ändring av HovR:ns beslut, måtte fastställa TR:ns beslut.

Riksskatteverket bestred ändring och anförde bl a:

Den till utgiftsåret hänförliga preliminära arbetsgivaravgiften påföres arbetsgivaren i en gemensam post redan vid årets början. På grund av bestämmelsen i 27 § 2 st lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m m (numera enligt lagen om socialavgifter) skall ifrågavarande debitering ha ägt rum i sådan tid att räkning kan sändas senast d 25 jan utgiftsåret. Om inte den sålunda debiterade avgiften genom jämkning blivit ändrad till sitt belopp, skall arbetsgivaren innan utgiftsårets utgång ha avbetalat det debiterade beloppet med lika stora poster under i lagen närmare angivna uppbörds månader. Om jämkning sker påverkas beloppet men inte debiteringen som sådan. Inte heller påverkas själva debiteringen av att arbetsgivaren försätts i konkurs (jfr riksförsäkringsverkets handledningar avseende arbetsgivaravgift för åren 1978 och 1982 s 5 respektive 4).

Det anförda ger vid handen att det i målet aktuella beloppet - oavsett om det sedermera på grund av jämkning blivit ändrat - härrör från den senast under januari månad 1978 gjorda debiteringen. Med anledning härav bör även den fordran för vilken staten yrkat förmånsrätt anses ha uppkommit vid samma tillfälle.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, RevSkr L. hemställde i betänkande, att HD måtte meddela beslut enligt följande. Skäl. Staten har i konkursen efterbevakat en fordran på 580 977 kr, varav 557 282 kr utgör preliminära arbetsgivaravgifter som skulle betalas under andra uppbördsterminen 1978 dvs senast d 18 april 1978. Återstående belopp, 23 695 kr, utgör restavgifter. Staten har gjort anspråk på förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen för beloppet 557 282 kr. De bevakade arbetsgivaravgifterna avser löner som efter konkursutbrottet d 2 mars 1978 utbetalats till arbetstagare under uppsägningstid och överstiger ej vad som slutligen debiterats för den tiden.

Konkursförvaltaren har gjort gällande att även om det är ostridigt att fordringen på grund av hans medgivande har betalningsrätt i konkursen så kan man inte härav dra slutsatsen att fordringen skall anses uppkommen och hänförlig till tiden före konkursutbrottet och därmed vara förmånsberättigad. Förvaltaren synes mena att förmånsrättsfrågan skall bedömas fristående från frågan om fordringen har betalningsrätt i konkursen. Förvaltaren har utvecklat sin ståndpunkt på i huvudsak följande sätt. Den fordran på preliminära arbetsgivaravgifter, som förmånsrättsanspråket avser, förföll till betalning under andra uppbördsterminen dvs d 18 april 1978 och således efter konkursutbrottet. Avgiften debiterades konkursbolaget i jan 1978 och har därför jämlikt 100 § KL betalningsrätt i konkursen. Men eftersom avgiftsfordringen inte belöper på tiden före konkursutbrottet skall den inte ha förmånsrätt.

Riksskatteverket har bestritt att prövningen av frågan om förmånsrätt för

arbetsgivaravgifter skall inkludera frågan om betalningsrätt samt hemställt att målet återförvisas till TR:n för ny prövning om HD skulle anse att också frågan om betalningsrätt skulle kunna prövas i målet. Riksskatteverket har därvid hänvisat till att underinstanserna endast prövat frågan om förmånsrätt. Riksskatteverket har i anslutning till vad konkursförvaltaren anfört om debiteringen av preliminära arbetsgivaravgifter framhållit att eftersom det i målet aktuella beloppet härrör från den senast i jan 1978 i författningssenlig ordning gjorda debiteringen bör även den fordran för vilken staten yrkat förmånsrätt anses ha uppkommit vid samma tillfälle. Denna ståndpunkt kompletteras av vad riksskatteverket anförde i HovR:n nämligen att avgiftsfordringen till sin existens och storlek beror av arbetstagarens lönefordran samt att båda slagen av fordringar riktar sig mot samma subjekt, arbetsgivaren.

HD gör följande bedömning.

Konkursförvaltaren har i sin anmärkningsskrift bestritt bevakningen endast såvitt avser yrkad förmånsrätt, men ej beträffande statens rätt att få utdelning i konkursen för det bevakade beloppet. Staten skall därför jämlikt 106 § KL ha betalningsrätt i konkursen för ifrågavarande fordran på preliminära arbetsgivaravgifter. Frågan i målet rör således enbart om fordringen till ett belopp av 557 282 kr skall ha förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen.

Vid tidpunkten för konkursen hade arbetsgivaravgifter som uppbars med tillämpning av lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring m m förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen jämförd med 1 § 7 lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar. Av förarbetena till sistnämnda lag (prop 1971:142 ss 37, 42 och 43) framgår att såväl preliminära som slutliga avgifter har förmånsrätt. Fordran på slutlig avgift har enligt 3 § i lagen förmånsrätt endast om den tidrymd till vilken avgiften är att hänföra har gått till ända innan konkursbeslutet. Förmånsrätten för fordran på preliminär avgift begränsades enligt propositionen (s 43) inte av 3 § i nämnda lag utan det sades att fordran på sådan avgift borde kunna göras gällande med förmånsrätt även om fordringen inte förfallit till betalning vid konkursutbrottet såvitt avsåg den del av fordringen som fick anses belöpa på tiden dessförinnan. Fordran på preliminära arbetsgivaravgifter har alltså förmånsrätt i konkurs till den del fordringen kan anses vara konkursfordran.

Enligt 100 § KL får endast fordringar som uppkommit innan konkursbeslutet meddelades göras gällande i konkurs. Fordringen behöver inte ha förfallit till betalning före konkursbeslutet. Frågeställningen när en fordran uppkommer har i detta sammanhang tillkommit av konkursrättsliga skäl och tjänar ytterst syftet att identifiera de fordringar som rimligen kan anses ha samband med den ekonomiska verksamhet som är föremål för konkursförfarandet och skilja dem från massafordringar. Vad beträffar fordran på uppsägningslöner som förfaller till betalning efter konkursutbrottet företogs 1975 sådana ändringar i 12 § förmånsrättslagen att det numera är helt klargjort att sådan fordran skall betraktas som en konkursfordran (prop 1975/76:12 s 31-32). Gemensamt för de författningar som uppräknades i 1 § lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m m (numera kallad lagen om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter) innan lagrummet 1981 ändrades är att i dessa konstateras att arbetsgivaren årligen skall erlagga en avgift som beräknas med ett procenttal på utgivna lönebelopp eller motsvarande ersättning. Det råder ingen tvekan om att det föreligger ett mycket nära samband mellan uppsägningslöner och statens krav på avgifter. Fordran på sådana preliminära arbetsgivaravgifter som hänför sig till uppsägningslöner och som förfaller till betalning efter konkursutbrottet bör därför i konkurshänseende inte behandlas annorlunda än fordran på uppsägningslöner, dvs som konkursfordran.

Som ovan uttalats har staten betalningsrätt i konkursen för ifrågavarande fordran på preliminära arbetsgivaravgifter till följd av konkursförvaltarens

ställningstagande. På grund härav och med stöd av vad som anförts beträffande förmånsrätten i konkurs för preliminära arbetsgivaravgifter äger staten åtnjuta yrkad förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen för sin bevakade fordran på preliminära arbetsgivaravgifter om 557 282 kr.

Slut. HD fastställer HovR:ns slut.

HD (JustR:n Gyllensvärd, Höglund, Sven Nyman och Gregow, referent) fattade följande slutliga beslut:

Skäl. I målet är fråga om förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen (1970:979) för den av staten efterbevakade fordringen å 557 282 kr. Detta belopp avser preliminära arbetsgivaravgifter som på grund av beslutad debitering enligt lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m m skulle ha betalats senast d 18 april 1978.

Konkursförvaltaren har bestritt den av staten hävdade förmånsrätten i första hand på den grund att preliminära avgifter enligt nämnda lag över huvud inte är förenade med förmånsrätt och i andra hand på den grund att avgifterna inte belöper på tid före konkursbeslutet.

Den omständigheten att konkursförvaltaren ej framställt anmärkning mot den ifrågavarande fordringen såvitt gäller själva betalningsrätten i konkursen inverkar ej, såsom hävdats från statens sida, på prövningen av frågan om förmånsrätt på det sättet att denna prövning skulle vara beroende av förvaltarens ställningstagande i frågan om betalningsrätt. Frågan om förmånsrätt skall sålunda prövas fristående från frågan om betalningsrätt.

Enligt 1 § 7 lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m m följer förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen med fordran på avgift, som uppbärs med tillämpning av nyssnämnda lag av år 1959. Förmånsrätten gäller såväl fordran på slutlig avgift som fordran på preliminär avgift (NJA II 1971 s 326; prop 1971:142 s 43). I fråga om slutlig avgift har i 3 § föreskrivits den begränsningen att förmånsrätten gäller endast om den tidrymd till vilken avgiften är att hänföra har gått till ända innan beslutet om egendomsavträde meddelades. Någon liknande bestämmelse finns inte för preliminär avgift. Vid lagens tillkomst uttalade föredragande departementschefen, att bestämmelsen rörande slutlig avgift inte begränsade förmånsrätten för preliminär avgift. Fordran på preliminär avgift enligt 1959 års lag borde enligt departementschefen kunna göras gällande med förmånsrätt även om fordringen inte förfallit till betalning vid konkursutbrottet såvitt avsåg den del av fordringen som fick anses belöpa på tiden dessförinnan (NJA II 1971 s 326; prop 1971:142 s 43; jfr Walin m fl Förmånsrättslag etc, 2 uppl 1982, s 120).

En förutsättning för att fordran på preliminära arbetsgivaravgifter skall ha förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen är - liksom i fråga om rätten till betalning i konkursen - att fordringen kan anses ha uppkommit innan konkursbeslutet meddelades. Från statens sida har gjorts gällande att de preliminära avgifterna har sådant samband med de uppsägningslöner som åtnjuter betalnings- och förmånsrätt i konkursen att också avgifterna skall erhålla förmånsrätt. Härtill är emellertid att märka att preliminära avgifter av detta slag, vilka skall erläggas under visst år, inte beräknas på grundval av de löner som faktiskt utgår under samma period. Avgifterna har inte heller i övrigt något omedelbart samband med sådana löner. De i målet aktuella preliminära arbetsgivaravgifterna kan alltså inte anses direkt hänförliga till de uppsägningslöner för vilka rätt till betalning föreligger i konkursen. Härtill kommer att det förhållandet att fordran på uppsägningslön under konkurs anses ha uppkommit före konkursbeslutet har sin grund i att anställningsavtalet träffats dessförinnan. Statens rätt till preliminära arbetsgivaravgifter kan emellertid inte anses grundad omedelbart på detta avtal. Av det sagda följer att statens fordran på preliminära arbetsgivaravgifter inte kan anses förenad med förmånsrätt enbart av det skälet att fordringarna på uppsägningslönen anses ha uppkommit före konkursbeslutet.

Före år 1972 gällde att verkställd debitering jämte inträdd förfallodag utgjorde förutsättning för förmånsrätt. Detta krav slopades i samband med tillkomsten av 1971 års lag. Förarbetena till den lagen ger dock inte stöd för att anse enbart debiteringen grunda förmånsrätt. I stället bör i enlighet med det tidigare nämnda motivuttalandet förmånsrätten knytas till sådan del av fordran på preliminär avgift som får anses belöpa på tid före konkursbeslutet.

Av utredningen i målet framgår att det bevakade beloppet 557 282 kr skulle ha betalats senast d 18 april 1978. Eftersom preliminär avgift enligt 1959 års lag skolat inbetalas med lika belopp senast d 18 i envar av månaderna februari, april, juni, augusti, oktober och december, får beloppet anses belöpa på tiden mars-april 1978. Med hänsyn till vad som från statens sida uppgivits i TR:n synes beloppet i sin helhet vara att hänföra till tiden efter konkursutbrottet d 2 mars 1978.

Enär beloppet sålunda inte till någon del kan anses belöpa på tiden före konkursutbrottet är det ej förenat med förmånsrätt. Statens yrkande om förmånsrätt skall följaktligen lämnas utan bifall.

Slut. Med ändring av HovR:ns beslut fastställer HD det slut vartill TR:n kommit.

JustR Vängby var av skiljaktig mening och anförde: I målet är - - - se HD:s beslut - - - frågan om betalningsrätt.

Enligt 1 § 7 lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m m följer förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen med fordran på avgift, som uppbärs med tillämpning av nyssnämnda lag av år 1959. Förmånsrätten gäller såväl fordran på slutlig avgift som fordran på preliminär avgift (NJA II 1971 s 326; prop 1971:142 s 43). I fråga om slutlig avgift har i 3 § föreskrivits den begränsningen att förmånsrätten gäller endast om den tidrymd till vilken avgiften är att hänföra har gått till ända innan beslutet om egendomsavträde meddelades. Någon liknande bestämmelse finns inte för preliminär avgift. Vid lagens tillkomst uttalade föredragande departementschefen, att bestämmelsen rörande slutlig avgift inte begränsade förmånsrätten för preliminär avgift. Fordran på preliminär avgift enligt 1959 års lag borde enligt departementschefen kunna göras gällande med förmånsrätt även om fordringen inte förfallit till betalning vid konkursutbrottet såvitt avsåg den del av fordringen som fick anses belöpa på tiden dessförinnan (NJA II 1971 s 326; prop 1971:142 s 43).

Regleringen i 3 § lagen om förmånsberättigade skattefordringar m m med dess underförstådda motsättning mellan slutliga och preliminära avgifter enligt 1959 års lag framstår i och för sig som inkonsekvent och ogenomtänkt. Innebörden av departementschefens uttalande att förmånsrätt får göras gällande för del av fordran på preliminär avgift enligt 1959 års lag som får anses belöpa på tiden före konkursutbrottet är också oklar. Det måste emellertid konstateras, att lagen om förmånsberättigade skattefordringar m m inte innehåller någon bestämmelse som medger att frågan om förmånsrätt för fordran på preliminära arbetsgivaravgifter bedöms på annat sätt än frågan, om sådan fordran över huvud taget har betalningsrätt i konkurs. Huvudregeln är, som framgår av 100 § KL, att en fordran får göras gällande i konkurs om den har uppkommit före konkursutbrottet. När en skatte- eller avgiftsfordran har uppkommit kan emellertid ofta vara föremål för tvekan.

Som framgår av 12 § förmånsrättslagen får förmånsrätt göras gällande för uppsägningslön under viss tid. Sådan fordran har sålunda betalningsrätt i konkurs. Uppsägningslönen ger självfallet liksom annan inkomst av förvärvsarbete rätt till sociala förmåner. Det finns ej något stöd för antagande, att arbetsgivaravgifter inte skulle betalas på uppsägningslön. Det förtjänar anmärkas, att vid lönegarantilagens tillkomst ansågs i den allmänna uppbyggnaden och utformningen av lagen ligga, att betalning av löne- och pensionsfordringar ur lönegarantin i princip skedde för arbetsgivarens räkning

och sålunda i olika hänseenden blev att bedöma såsom om denne själv gjort utbetalningen. Som exempel på tillämpning av denna princip nämnde departementschefen skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. (Se prop 1970:201 s 79 och 109). I god överensstämmelse härmed står att enligt den av riksförsäkringsverket utfärdade handledningen "Arbetsgivaravgift" särskild arbetsgivaravgift skall lämnas för verksamheten fr o m konkursdagen, när konkursförvaltning driver verksamhet efter konkursdagen, medan däremot, om konkursförvaltaren gett ut lön under uppsägningstid för konkursgäldenärens räkning, denna lön skall redovisas i konkursgäldenärens arbetsgivaravgift (upplagan för år 1982 s 4).

Den slutsatsen måste sålunda dras att konkursgäldenären är skyldig att betala arbetsgivaravgifter för uppsägningslön. Detta gäller i första hand om slutlig avgift. Det måste emellertid antas att konkursgäldenären också är skyldig att betala preliminär avgift i princip motsvarande slutlig avgift som skall utgå, eftersom stöd för annan ordning saknas i 1959 års lag. Preliminär avgift enligt 1959 års lag debiteras visserligen enligt en schablon och fördelas därvid i princip lika på sex betalningstillfällen under utgiftsåret. En vid visst betalningstillfälle förfallande del av den preliminära avgiften kan därför inte direkt knytas till ett bestämt lönebelopp. Grovt räknat kan dock det under en viss månad förfallande avgiftsbeloppet anses hänförligt till löner som avser samma månad och månaden dessförinnan.

I den mån preliminär avgift enligt 1959 års lag kan hänföras till uppsägningslöner det sig - med hänsyn till den vikt som statsmakterna i olika sammanhang lagt vid förmånsrätten för skatte- och avgiftsfordringar och den vidsträckt räckvidd som lagen om förmånsberättigade skattefordringar m m har getts - främmande att ej anse fordran på sådan avgift vara uppkommen före konkursutbrottet och sålunda förenad med betalnings- och förmånsrätt i konkursen.

De preliminära arbetsgivaravgifter för vilka staten i förevarande mål yrkat förmånsrätt skulle ha betalats i april 1978. I enlighet med det förut anförda är dessa avgifter grovt räknat hänförliga till löner som i samband med konkursen utgått för mars och april 1978. Annat framgår ej än att sådana löner utgjort uppsägningslöner. Det bör därför anses att de bevakade preliminära avgifterna är hänförliga till uppsägningslöner.

På grund av det anförda och då varken lagtext eller förarbeten ger klar ledning i motsatt riktning får det anses att de bevakade preliminära arbetsgivaravgifterna är förenade med förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen. Statens yrkande om förmånsrätt skall därför bifallas.

Jag fastställer det slut vartill HovR:n kommit.

Sökord: Arbetsgivaravgift; Förmånsrätt; Konkurs

Litteratur:
